

Arbeidstilsynet
Postboks 4720 Torgard
7468 Trondheim

Deres ref.: 2017/8431 211391/2017

Vår ref.: NSMDM M2 001 002

Bergen 2017-08-10

Høringsuttalelse vedrørende punkt 2.8.19 § 26-42 Helsekrav – forslag om å tydeliggjøre at det er forvaltningsrettslig klagerett på dykkerlegens avgjørelse om helseerklæring.

Fra 9. juni er det tidligere Norsk senter for dykkemedisin ved Yrkesmedisinsk avdeling, Haukeland Universitetssjukehus fusjonert med Norsk senter for maritim medisin og UVB Dykkerlegens avdeling i Forsvarets sanitet, til Norsk senter for maritim- og dykkemedisin (NSMDM). I dette senteret har man nå samlet den fremste kompetansen i maritim- og dykkemedisin i Norge.

NSMDM har formannskapet både i Sjøfartsdirektoratets klageinstans etter Forskrift om helseundersøkelse av arbeidstakere på norske skip og flyttbare innretninger og i Samferdselsdepartementets klageinstans etter Forskrifter om legeundersøkelse av loser og losaspiranter og Forskrifter om synsundersøkelse av loser og losaspiranter.

Vi har med interesse merket oss forslaget om å styrke den forvaltningsrettslige klageretten på dykkerlegens avgjørelse.

Helsedirektoratets klagenemnd – praksis når det gjelder dykkerlegers vedtak

I Forskrift om helsekrav for personer i arbeid på innretninger i petroleumsvirksomheten til havs (FOR-2010-12-20-1780 – i det følgende kalt «Helsekravforskriften») og veileder til samme forskrift, har man ikke lagt til grunn at dykkerlegens vedtak er et enkeltvedtak etter Forvaltningsloven. Dersom dykkeren er uenig i dykkerlegens vedtak, kan saken bringes inn for Fylkesmannen i Rogaland til ny prøving. Fylkesmannens vedtak blir betraktet som et enkeltvedtak etter Forvaltningsloven, og dette vedtaket kan igjen klages inn for Helsedirektoratets klagenemnd.

Siden forskriften trådte i kraft 18.7.2013 har det ikke vært noen saker for denne klagenemnden. Tallet på dykkere i offshore petroleumsvirksomhet er lavt og avtagende, og det er derfor lite sannsynlig at Helsedirektoratets klageinstans etter Helsekravforskriften vil få noen økning i antallet saker som gjelder dykkere i tiden framover. Klagenemnda har hittil utelukkende behandlet saker om petroleumsattester. Denne klagenemnda har derfor ingen erfaring med å behandle klagesaker fra dykkerleger.

Det sies at usikkerhet vedrørende helseerklæringer for dykkere diskuteres mellom dykkerleger uten formell saksgang, basert på tradisjon. En slik håndtering av vedtak som er avgjørende for dykkernes rettigheter til å arbeide og framtidig yrkesaktivitet, mener vi er uheldig fordi den ikke sikrer tilstrekkelig rettssikkerhet og likebehandling.

Krav til dykkerlegers utdanning

Helsekravforskriftens § 9 sier: «For å bli godkjent som dykkerlege må vedkommende foruten å være godkjent petroleumslege også dokumentere kjennskap til de spesielle forhold og krav som gjelder ved arbeid under forhøyet omgivende trykk.»

NSMDM har forespurt Helsedirektoratet i prosessen som ledet til Helsekravforskriften om hva som er det faglige grunnlaget for å stille krav om at dykkerleger må være petroleumsleger fra før. Vi har ikke fått noen forklaring på hvorfor dette er gjort. Vi mener at det å være petroleumslege ikke gir noen ekstra kompetanse når man skal undersøke innaskjærs dykkere og at det er faglig ubegrunnet å stille slike krav.

Forholdet til forvaltningsloven

NSMDM har tidligere vært i diskusjon med Helsedirektoratet angående status på dykker- og petroleumslegenes vedtak. Vi er av den oppfatning at dette helt klart er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Helsedirektoratet har fastholdt sin tolkning om at legeerklæringer ikke kommer inn under Forvaltningsloven.

Dette står i motsetning til Nærings- og Fiskeridepartementets/Sjøfartsdirektoratets vurdering av tilsvarende legeerklæringer for arbeidstakere på norske skip og flyttbare innretninger og Samferdselsdepartementets/Kystverkets oppfatning når det gjelder forskrifter om helseundersøkelse av loser og losaspiranter (fra 1974) og det pågående arbeidet med å revidere disse. En masteroppgave ved Juridisk Fakultet ved Universitetet i Oslo har sett på forvaltningsstatus av petroleumslegenes vedtak og konkluderer entydig med at dette er å se på som enkeltvedtak etter FvI, selv om Helsedirektoratet stadig har en annen oppfatning.

NSMDM vil framheve det uheldige i at en klageinstans for innaskjærs dykkere legges sammen med en klageinstans som har en feilaktig oppfatning av legeerklærings status i forhold til Forvaltningsloven. Vi anbefaler derfor at Arbeidstilsynet oppretter sin egen klageinstans.

Dispensasjonsadgang

Det finnes i dag ingen formelle kriterier for å gi begrensede helseerklæringer på særlige vilkår – d.v.s. dispensasjonsadgang. For å sikre likebehandling og etablere en institusjonell kompetanse til å vurdere slike saker, anser vi det nødvendig at vurdering av dispensasjoner legges til klageinstansen.

Anbefaling

Yrkesmedisinsk avdeling/NSMDM anbefaler følgende:

- Dykkerlegers vedtak må oppfattes som enkeltvedtak etter Forvaltningsloven
- Arbeidstilsynet bør opprette en egen klageinstans for dykkere
- Det etableres en dispensasjonsadgang som legges til klageinstansen
- Arbeidstilsynet bør ta opp saken med Helsedirektoratet og initiere en endring av Helsekravforskriften når det gjelder krav om at dykkerleger først må være petroleumsleger

Vi tar sikte på å komme med en mer fullstendig høringsuttalelse innen tidsfristen 15. september 2017.

Vennlig hilsen

Yrkesmedisinsk avdeling
Norsk senter for maritim- og dykkemedisin

Marit Grønning

Marit Grønning
Professor Dr.med.
Avdelingsdirektør

Alf Magne Horneland

Alf Magne Horneland
Leder NSMDM
Saksbehandler